

Çiftçiye ait olmakla beraber ticari işletmeye dahil edilmeyen biçerdöver veya bu mahiyetteki bir motorlu araç veya on yaşına kadar ikiden fazla traktörün işletilmesinden elde edilen gelirlerin ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilmeleri hakkında.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.0.GEL.0.41/4102- 419-22352
Tarih	20.05.2004

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelirler Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0.GEL.0.41/4102- 419 20.05.2004-22352

KONU :

..... VALİLİĞİNE

(Defterdarlık: Gelir Müdürlüğü)

İLGİ : tarih ve sayılı yazınız.

İlgi yazınızın ve eklerinin incelenmesinden, öteden beri zirai işletmesine kayıtlı bir biçerdövere veya benzeri mahiyetteki diğer araçlara sahip çiftçilerin bu araçlarını işletmelerinden çıkarmaları durumunda ticari işletme hesabına göre vergilendirilip vergilendirilmeyecekleri ile mülkiyetinde bulunan arazisini bir biçerdöver işletmecisine yarıcılık usulüyle işleme hakkını veren bir kişinin gelir vergisi yönünden mükellefiyet şeklinin ne olacağı, biçerdöver işletmecisinin ortağı olarak kabul edilip edilmeyeceği hususlarında Bakanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 52 nci maddesinde; zirai faaliyetten doğan kazançta zirai kazanç, arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla

veyahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalinin, avlanması, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasının, taşınmasının, satılmasının veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasına zirai faaliyet, bu faaliyetlerin içinde yapıldığı işletmelere zirai işletme, bu işletmeleri işleten gerçek kişilere (Adi şirketler dahil), vergiye tabi olsun veya olmasınlar, çiftçi ve bu faaliyetler neticesinde istihsal olunan maddelere de mahsul deneceği,

53 üncü maddesinde de, çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançların, bu kanunun 94 üncü maddesine göre hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği, 54 üncü maddede belirtilen işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçiler ile bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançlarının gerçek usulde tespit olunarak vergilendirileceği, kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin bu kazançları için beyanname vermeyecekleri, bu maddeye 4962 sayılı Kanununun 6 ncı maddesiyle eklenen ve 01.01.2004 tarihinden itibaren geçerli hükmüne göre ise çiftçiye ait olmakla beraber zirai işletmeye dahil edilmeyen biçerdöver veya bu mahiyetteki bir motorlu araç veya on yaşına kadar ikiden fazla traktörün işletilmesinden elde edilen gelirlerin ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilecekleri ,

Ortaklık halindeki işletmelerde, işletme büyüklüğünün toplu olarak nazara alınacağı, ortaklıklarda, ortaklığın birden fazla işletmeye taalluk etmesi veya işletmelerin ayrı ayrı mahallerde bulunmasının durumu değiştirmeyeceği, 52 nci maddede yazılı tek işletmelerde işletme birden fazla ortaklıklara ait olsa bile bu ortaklıklara ait işletme büyüklüğünün toplanmak suretiyle nazara alınacağı, gerek şahsi işletmesi gerekse dahil bulunduğu ortaklıklar müstakilen işletme büyüklüğü ölçüsünün altında kaldığı halde kendisine ait işletmenin ve ortaklıklardaki paylarının toplamı bu ölçüyü aşan çiftçilerin gerçek usulde, payları toplamı ölçüleri aşmayan diğer ortakların tevkifat yoluyla vergilendirileceği, yarıcılığın ortaklık sayılacağı,

hükme bağlanmıştır.

Bu açıklamalar çerçevesinde;

İşe yeni başlayan çiftçilerden, bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin işe başlama tarihinde,

Zirai faaliyete devam etmekle birlikte yıl içerisinde bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin ise söz konusu araçlara sahip oldukları tarih itibariyle,

Öteden beri zirai işletmelerine dahil bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin ise izleyen vergilendirme dönemi başından itibaren,

Bu araçların işletmelerine dahil olmadığına dair yazılı beyanda bulunmamaları halinde kazançlarının gerçek usulde zirai kazanç olarak tespit edilmesi (4369 sayılı Kanun'la Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 45 inci madde uyarınca, on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olma şartı çiftçinin kendi işinde kullanılması koşuluyla 2007 yılı sonuna kadar dikkate alınmayacaktır.),

Çiftçiye ait olmakla beraber, yazılı beyanları ile zirai işletmelerine dahil edilmediği bildirilen biçerdöver veya bu mahiyetteki bir motorlu araç veya on yaşına kadar ikiden fazla traktörün işletilmesinden elde edilen gelirin ticari kazanç hükümlerine göre değerlendirilmesi,

Zirai işletmenin arazi sahibinden hasat edilen ürünü belli bir oranda paylaşmak şartıyla tutan kişi yarıcı, bu şekilde gerçekleşen ortaklık ise yarıcılık sayıldığından işlenen arazi büyüklüğü 54 üncü madde de yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşıyorsa ortaklığın kazancı gerçek usulde zirai kazanç olarak, aşmıyorsa hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle tespit edilmesi, zirai işletme ortaklığının araziyi yarıcı olarak tutan kişinin biçerdöver işletmeciliği ile ilişkilendirilmemesi ,

Ayrıca, bu hükmün uygulamasının yeni olması itibariyle, 2003 yılı sonunda sahip oldukları biçerdöver veya bu mahiyetteki araçlarının zirai işletmelerine dahil olmadığını bildiren çiftçiler ile birlikte bu taleplerini yazılı olarak 2004 Ocak ayı içerisinde Vergi Dairesine bildiren çiftçilerin de zirai kazançlarının Kanunun 54 üncü maddesinde yer alan işletme büyüklüğü ölçülerinin aşılmaması şartıyla hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle tespit edilmesi,

Zirai işletmelerine dahil edilmediği bildirilen araçlarından dolayı elde ettikleri kazançlarının ise ticari kazanç hükümlerine göre tespit edilmesi,

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026